

KESKI-SUOMEN KALATALOUSKESKUS ry
PL 112
40101 JYVÄSKYLÄ

Osakaskannat ja taimenkunnat - Näkemyksiä vaelluskalakantojen hoitoon Keski-Suomessa

Keski-Suomen kalatalouskeskus ry
Matti Havumäki

Viva Salmo Trutta- hankkeen seminaari 12.6.2014
Varjolan tila, Kuusaa

Kuva. Timo Ruokoner

Osakaskannat ja taimen kunnat

- Vaihdoin sanojen paikkaa otsikkoon joka mielestäni kiteyttää asiaa elävästi
 - osakaskannat (tieto, tarve, halu, velvollisuus)
 - taimen kunnat (missä tietoa, tarvetta, halua ja velvollisuutta toteutetaan)

Lisäksi tietenkin

- Kalastajan (tieto, tarve, halu, velvollisuus)
- Ajankohta suojelulle oli eilen, mutta viimeistään nyt.

Järvitaimen

- Järvitaimenen suojelutoimenpiteitä ei pidä ajatella vain kalastuspoliittisesta tai kalastuksellisesta näkökulmasta.
- Jos ja kun uhanalaisen lajin kantaa on suojeltava (suotuisa suojeluntaso tavoitteena) on siihen kohdistuvaa kuolleisuutta vähennettävä. Lajin perimän on oltava riittävä/oikea sekä lajin elinympäristön laadun ja määrän on myös vastattava tavoitteita.

Ajankohtaista

- Järvitaimen tuli uhanalaiseksi 2010 ns. Punaisen kirjan luokittelun myötä
 - Järvelle syönnösvaeltava taimen on ollut uhanalainen Keski-Suomessa jo paljon pidempään
- Alamittojen korotukset vuoden 2014 alusta. Taimen 60 cm ja järvilohi 60 cm
- Kalatiestrategian toteutuminen
- Pienvirtavesien kartoitukset ja kunnostukset

Kysymyksiä herättää...

- Suoraan järvitaimenkantaan kohdistuvan kalastuksen vaikutus (virtavedet, uistelut, verkkokalastus)?
- Onko viljellyillä kalalla tänä päivänä riittävät eväät tuottaa vaeltavia kantoja?
- Onko ympäristöllä nykyisin riittävät eväät tuottaa elinvoimaisia vaeltavia kantoja, jos ja kun kalastuspainetta on jatkossakin?
- Mitä on riittävä suojelun taso ja millä mittarilla?
- Miksi yli 60 cm uhanalaisen luontaisen järvitaimenen saa tappaa?
- Mitkä ovat ne pilottialueet Keski-Suomessa, jossa halutaan/voidaan kokeilla jotain uutta? Mitkä ovat ne alueet, jossa ei tarvitse?

Mitä osakaskunnat voivat tehdä?

- Keski-Suomessa lähes kaikki kalastusalueet kartoittavat ja/ tai seuraavat taimenvirtavesiä.
- Osakaskunnat voivat tehdä aloitteita pienvirtavesien kunnostuksista kuntaan ja ELY-keskukseen.
- Osakaskunnat voivat yksin tai yhteistyössä kalastusalueen ja ELY-keskuksen kanssa tehdä kartoituksia ja kunnostussuunnitelmia sekä kunnostuksia vesialueillaan. Tekijöitä löytyy kalatalouskeskuksesta, Elystä, Yo:lta, konsulteilta ja voidaan niitä toteuttaa erillisinä laajempina hankkeinakin.
- Kunnostajan ei tarvitse olla osakaskunta! Kalaseurat ym. Aktiivit voivat myös osallistua!
- Osakaskuntien aktiivisuus näkyy hankkeiden toteuttamisessa.
 - Saarijärven Murrinjoen kunnostushanke alkuun osakaskuntien toimesta 2012
 - Liimattalan Isojoen kunnostustarvekartoitus 2014
 - P-P:n inventoinnit 2012-> Tyystjoen mäti-istutus 2014, kunnostushanke?

Mitä osakaskunnat voivat tehdä?

- Kalastuksen säätely. Uhanalaisen lajin osalta kyse on velvollisuudesta!
- Lajiin kohdistuva kalastus!
 - Miten pyytää vain mitan täyttäviä yksilöitä?
 - Miksi juuri lisääntymiskoon kynnyksellä oleva kala saadaan tappaa? Kaikki suojelutyö, kompromissit ja panostus valuvat hukkaan...
 - Ja se suurin miten... Miten olla pyytämättä?
 - ajalliset ja alueelliset rajoitukset ja kiellot

Järvitaimen

- Vaeltavan järvitaimenkannan suojele ei ole helppoa hajanaisen vesienomistuksen maassa, jossa vesistöjä on muokattu valtavasti ja kalastus on suosittua.
- Suojelutoimenpiteet eivät konkretisoidu tasapuolisesti osakaskunnille, mutta esim. reittivesillä ja suurilla järvillä tietyt osakaskunnat voivat tehdä suuria ja vaikuttaviakin päätöksiä.

Teesit:

- Villit vaeltavat taimenet emokalakannoiksi?
- Villit ja vapaat vaellusreitit?
- Potentiaalisten poikastuotantoalueiden pinta-alan maksimointi (Pienvedet ja kalastuskiellot)
- Vain virtavesien poikasistutuksia rajallisesti kohdevesistöihin, joista luovutaan jollain aikajänteellä?
- Lajiin kohdistuvaan pyyntiin selvät rajoitteet?
- Kalastusoikeuksista luopumisesta korvauksia osakaskunnille?
- KHS:n ja TPO:n sitovuus ja rahoitus?
- Oikea asenne?

Kiitos!

Työtä taimenelle.
Alajärvenkoski ennen
ja jälkeen
kunnostuksen,
Kuhmon Viiksimossa
2008

